

పర్యావరణ పరిరక్షణే ప్రధాన లక్ష్యం

తిరుమలలో పవిత్ర భావం ఉండాలి..

రాజకీయాలకు వేదిక కాకూడదు

- “రాబోయే ఐదేళ్లూ.. నిర్వహణ బాధ్యత ట్రస్టుకే అప్పగిస్తున్నాం
- ప్రతి భక్తుడికి భద్రత ఇచ్చేందుకు ఎల్ఐసీ తరపున రూ.2 లక్షల బీమా అందిస్తున్నాం
- ఆధార్ ఆధారిత పేపర్లెస్ క్లెయిమ్ తీసుకొచ్చాం
- తిరుమలలో పవిత్ర భావం ఉండాలి. రాజకీయాలకు వేదిక కాకూడదు.

తిరుమలలో 32 ఉచిత ఈవీ బస్సుల సేవలను ప్రారంభించిన చంద్రబాబు టీటీడీకి ఈవీ బస్సులను విరాళంగా ఇచ్చిన రిలయన్స్, బయోటెక్ వాహన ఛార్జింగ్ స్టేషన్, మౌలిక సదుపాయాలను ఏర్పాటు చేసిన రిలయన్స్

సత్య వెలుగు, తిరుమల

తిరుమల క్షేత్రంలో పర్యావరణ పరిరక్షణతో పాటు భక్తులకు మరింత సౌకర్యవంతమైన రవాణా సదుపాయాలను అందించేందుకు సిద్ధం చేసిన ఉచిత ఈవీ బస్సుల సేవలు బుధవారం నుంచి అందుబాటులోకి వచ్చాయి. శ్రీవారి సాలకట్ట బ్రహ్మాత్మవాల శుభసందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు ఈ ఉచిత ఎలక్ట్రిక్ బస్సులను తిరుమలలో ఘనంగా ప్రారంభించారు. పర్యావరణహిత రవాణా కోసం రిలయన్స్ సంస్థ 25 ఎలక్ట్రిక్ బస్సులను అందించగా, బయోటెక్ సంస్థ 7 బస్సులను టీటీడీకి ఉచితంగా అందజేసింది. బస్సులతో పాటుగా ‘జియో-బీపీ’ సహకారంతో ప్రత్యేక ఎలక్ట్రిక్ వాహన ఛార్జింగ్ స్టేషన్, ఇతర మౌలిక సదుపాయాలను రిలయన్స్ సంస్థ ఏర్పాటు చేసింది. గత జూన్ నెలలో తిరుమల శ్రీవారిని దర్శించుకున్న రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్ ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ అనంత్ అంబానీ, తిరుమల కొండపై కాలుష్యాన్ని తగ్గించేందుకు టీటీడీకి రిలయన్స్ ఫౌండేషన్ ద్వారా 25 ఈవీ బస్సులను విరాళంగా ఇస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఆ హామీ మేరకు బస్సులు కొండపైకి చేరుకుని నేడు భక్తుల సేవలకు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. బ్రహ్మాత్మవాలకు తరలివచ్చే లక్షలాది మంది భక్తులకు మాద వీధులు, కాబీటీలు మరియు దర్శన క్యూలైన్ల వద్దకు ఉచితంగా చేరుకోవడానికి ఈ బస్సులు ఎంతగానో ఉపయోగపడనున్నాయి.

గత ప్రభుత్వంలో పెట్టిన దొంగ కేసులన్నీ ఎత్తివేస్తాం

- భారతి రెడ్డిపై పోస్ట్ పెడితే మా కార్యకర్తనే జైలుకు పంపా
- మహిళల వ్యక్తిగత ప్రతిష్టకు భంగం కలిగించడాన్ని సహించజోమన్న లోకేశ్
- భారతి రెడ్డిపై పోస్ట్ పెట్టిన టీడీపీ కార్యకర్తల జైలుకు పంపించానని వెల్లడి
- డీఎస్పీపై చర్యకు రావాలంటూ జగన్ కు సవాల్ విసిరిన లోకేశ్
- కోపూరులో ఎన్టీఆర్ విగ్రహాన్ని ఆవిష్కరించి, కార్యకర్తల సమావేశంలో

రేపల్లె నేత మోపిదేవి శ్రీనివాసరావును సస్పెండ్ చేసిన జగన్

ఐదు నెలల క్రితమే వైసీపీలో చేరిన శ్రీనివాసరావు బాపట్ల జిల్లా పార్టీలో గ్రూపు రాజకీయాలు నడుపుతున్నారని ఆరోపణలు గత ఎన్నికల్లో రేపల్లె నుంచి ఓడిపోయిన శ్రీనివాసరావు

తెలంగాణలో స్కూళ్లకు దసరా సెలవులు

తెలంగాణలో పాఠశాలలకు అసెస్మెంట్-1 పరీక్షల షెడ్యూల్ విడుదల
అక్టోబర్ 1 నుంచి 9 వరకు సమ్మేటివ్-1 పరీక్షలు
అక్టోబర్ 10 నుంచి 22 వరకు దసరా సెలవులు
వివిధ తరగతులకు వేర్వేరు సమయాల్లో పరీక్షల నిర్వహణ

పొరపాటున 22ఏలో చేరిన భూములు తొలగిస్తాం

- 22ఏ భూములపై గుడ్ న్యూస్..
- సీఎం రేవంత్ కీలక హామీలు
- 22ఏ సమస్యల్లో 12 అంశాలను గుర్తించినట్లు సీఎం వెల్లడి
- యూఎల్ఎస్ భూములపై త్వరలో కొత్త విధానం తీసుకొస్తామని ప్రకటన
- పెండింగ్ రిజిస్ట్రేషన్లను వారంలో పరిష్కరిస్తామని హామీ
- క్రమబద్ధీకరించిన, వేలం భూములకు 22ఏ నుంచి విముక్తి కల్పిస్తామన్న రేవంత్

సత్య వెలుగు హైదరాబాద్

22ఏ భూముల సమస్యల పరిష్కారంపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయాలు తీసుకోనుంది. 22ఏ సమస్యల్లో 12 రకాల అంశాలను గుర్తించామని సీఎం రేవంత్ రెడ్డి అసెంబ్లీలో తెలిపారు. యూఎల్ఎస్ భూముల విషయంలో త్వరలో కొత్త విధానం తీసుకొస్తామని చెప్పారు. అధికృత లేఅవుట్లలో పెండింగ్లో ఉన్న రిజిస్ట్రేషన్లను వారంలో పరిష్కరిస్తామని సీఎం ప్రకటించారు. హెచ్ఎండిఏ, డీటీసీపీ అనుమతులు ఉన్న లేఅవుట్ల రిజిస్ట్రేషన్లను కూడా చేస్తామన్నారు. ఇకపై 22ఏ జాబితాలో భూమిని చేర్చడం, తొలగించడం కోసం స్పష్టమైన

నిబంధనలు తీసుకొస్తామని రేవంత్ రెడ్డి చెప్పారు. పొరపాటున వ్యక్తిగత భూములు 22ఏ జాబితాలో చేరితే కలెక్టర్లు, ఆర్డీవోలు వాటిని తొలగించేలా చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. ప్రభుత్వం క్రమబద్ధీకరించిన భూములను నిశ్చిత జాబితా నుంచి తొలగిస్తామని తెలిపారు. జీవో 166, జీవో 59, జీవో 58 కింద క్రమబద్ధీకరించిన భూములకు కూడా ఇది వర్తిస్తుందన్నారు. వేలంలో కొనుగోలు చేసిన భూములు, బ్యాంకుల్లో తనఖా పెట్టి వేలం చేసిన భూములను కూడా 22ఏ జాబితా నుంచి తొలగిస్తామని చెప్పారు. ధరటి వ్యవస్థపై గత బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వాన్ని సీఎం విమర్శించారు. నీటి ప్రాజెక్టుల - మిగతా3లో

వివేకా హత్య కేసు నిందితులకు సీబీఐ కోర్టులో ఎదురుదెబ్బ

- డిశ్చార్జ్ పిటిషన్లు వేసిన గంగిరెడ్డి, ఉమాశంకర్ రెడ్డి, ఉదయ్ కుమార్ రెడ్డి
- పిటిషన్లకు విచారణార్హత లేదన్న కోర్టు
- నిందితులపై అభియోగాలు విచారణకు అర్హమైనవేనని సుప్రీంకోర్టు

హైదరాబాద్

మాజీ మంత్రి వైఎస్ వివేకానందరెడ్డి హత్య కేసు విచారణలో నాంపల్లిలోని ప్రత్యేక సీబీఐ కోర్టు కీలక నిర్ణయం తీసుకుంది. తమపై నమోదైన తీవ్ర అభియోగాల నుంచి విముక్తి కల్పించాలని కోరుతూ ప్రధాన నిందితులు దాఖలు చేసిన డిశ్చార్జ్ పిటిషన్లను న్యాయస్థానం నిర్బంధంగా కొట్టివేసింది. కేసులో ఏ1 ఎఫ్ గంగిరెడ్డి, ఏ3 ఉమాశంకర్ రెడ్డి, ఏ6 గజ్జల ఉదయ్ - మిగతా3లో

మెటాను ఇక సాధారణ మధ్యవర్తిగా పరిగణించలేం

ఫేసిబుక్, ఇన్స్టాగ్రామ్ పేరెంట్ కంపెనీ మెటాకు సంబంధించి కేంద్రం కీలక నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. సోషల్ మీడియా వేదికలపై వినియోగదారులకు ఏ కంటెంట్ లేదా సమాచారం ఎక్కువగా కనిపించాలో/చేరాలో నిర్ణయించడానికి అల్గారిథమ్స్ ఉపయోగిస్తున్నప్పుడు, మెటాను కేవలం సమాచారం చేరవేసే సాధారణ మధ్యవర్తిగా (ఇంటర్మీడియరీ) చూడలేమని ప్రభుత్వ వర్గాలు బుధవారం స్పష్టం చేశాయి. అదొక సర్వీస్ ప్రొవైడర్ కిందికి వస్తుందని, అలానే పరిగణించాలని పేర్కొన్నాయి. మిగతా సర్వీస్ ప్రొవైడర్ల మాదిరిగానే మెటాకు కూడా చట్టపరంగా ఎన్నో బాధ్యతలు ఉంటాయని, ఇక మీదట తన ప్లాట్‌ఫామ్ కంటెంట్ విషయంలో మరింత బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహరించాల్సి ఉంటుందని వెల్లడించాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో భారతీయ చట్టాల ప్రకారం సోషల్ మీడియా కంపెనీలకు లభించే సేఫ్ హార్బర్ ఇమ్యూనిటీ లేదా చట్టపరమైన రక్షణపై కీలక వ్యాఖ్యలు చేసింది. మెటా తన ప్లాట్‌ఫామ్‌లో కంటెంట్ వ్యాప్తిని నియంత్రిస్తున్నందున, దానికి లిగల్ ఇమ్యూనిటీ వర్తించదని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. అయితే ఇక్కడ చట్టపరమైన సంరక్షణకు సంబంధించి తుది నిర్ణయం న్యాయస్థానాల చేతుల్లోనే ఉంటుందని, అది వాటి పరిధిలోని అంతం అని స్పష్టం చేసింది. ఇప్పటికే ప్లాట్‌ఫామ్‌లోని లోపాలను, కంటెంట్ నియంత్రణలో జరిగిన పొరపాట్లను మెటా బహిరంగంగా ఒప్పుకుందని, ఈ క్రమంలోనే ఇప్పుడు మరింత జవాబుదారీగా ఉండాల్సి వస్తుందని పేర్కొంది. ‘ప్రతి సర్వీస్ ప్రొవైడర్‌కు కొన్ని బాధ్యతలు ఉంటాయి. మెటా తన ప్లాట్‌ఫామ్‌లో ఉన్న కంటెంట్‌కు బాధ్యత వహించేందుకు అంగీకరించిన తర్వాత నెక్స్ట్ స్టేజ్‌లో మరిన్ని బాధ్యతలు కూడా తీసుకోవాలి ఉంటుంది’ అని ప్రభుత్వ వర్గాలు పేర్కొన్నాయి. **నేరుగా 14జ సైబర్ క్రైమ్ పోర్టల్‌కే సమాచారం!** అంతకుముందు ఆన్‌లైన్‌లో బాలల లైంగిక వేధింపుల కంటెంట్‌పై మెటా తన తప్పును అంగీకరించిందని ప్రభుత్వ వర్గాలు పేర్కొన్నాయి. ఇక మీదట ఇలాంటి కంటెంట్‌పై భారతీయ సైబర్ క్రైమ్ పోలీసులకు సమాచారం అందిస్తామని మెటా హామీ ఇచ్చింది. డిజిటల్ వేదికల్లో పిల్లల భద్రతకు మరింత ప్రాధాన్యం ఇస్తామని, నేరస్థల్ని చట్టం ముందు

భారత్, అమెరికా ఉమ్మడి సైనిక విన్యాసాలు

భారత్, అమెరికా సైన్యాల మధ్య హ్యూహాత్మకంగా ఎంతో కీలకమైన ‘యుద్ధ అభ్యాస్-2026’ 22వ ఎడిషన్ ఉమ్మడి సైనిక విన్యాసాలు మంగళవారం ప్రారంభమయ్యాయి. ఉత్తరాఖండ్‌లోని జైలోని ఫారిన్ ట్రైనింగ్ సెంటర్‌లో జరిగిన ప్రారంభోత్సవ వేడుకలతో పాటు సైనిక విన్యాసాలను నిర్వహించారు. ఆ ద్రిలో ఇరుదేశాలకు నుంచి సుమారు 600 మంది సైనిక సిబ్బంది పాల్గొన్నారు. ఉత్తరాఖండ్‌తో పాటు రాజస్థాన్‌లోని మహాజన్ ఫీల్డ్ షైరింగ్ రెంజ్‌లో ఆ విన్యాసాలు ఏకకాలంలో జరుగుతున్నాయి. జైలో జరిగిన ప్రారంభోత్సవంలో భారత సైన్యానికి చెందిన 14వ పదాతిదళ విభాగం జనరల్ ఆఫీసర్ కమాండింగ్ మేజర్ జనరల్ అమరేశ్ గుంజన్, అమెరికా సైన్యానికి చెందిన 11వ ఎయిర్‌బోర్న్ డివిజన్‌లోని 1వ పదాతిదళ బ్రిగిడ్ కంబాల్ టీమ్ కమాండర్ కల్బర్ ఔన్ జాక్‌మన్ పాల్గొన్నారు. ఆ విన్యాసాలు ఇరుపక్షాలకు కార్యాచరణ పద్ధతులను అంచనా వేసుకోవడానికి, అభివృద్ధి చేసుకోవడానికి అవకాశాన్ని కల్పిస్తాయని భారత సైనిక అధికారి జనరల్ అమరేశ్ గుంజన్ పేర్కొన్నారు. ఇరుదేశాల సైన్యాల మధ్య బంధాన్ని బలపరుస్తుందని, ఎలాంటి పరిస్థితులలోనైనా కలిసి విజయం సాధించడానికి సిద్ధం చేస్తుందన్నారు. మరోవైపు, అమెరికా సైనిక అధికారి ఔన్ జాక్‌మన్ కూడా మట్లాడారు. ఆ ద్రిల్లో ఇరుదేశ సైనిక దళాల మధ్య మరింత నమృతాన్ని పెంపొందించుకోవడానికి సహాయపడుతుందని అభిప్రాయపడ్డారు. పర్యట ప్రాంతాల్లో ఉమ్మడి కార్యకలాపాలు నిర్వహించే సామర్థ్యాన్ని బలోపేతం చేయడమే విన్యాసాల ప్రాథమిక లక్ష్యమని చెప్పారు. అత్యంత కఠినమైన భౌగోళిక పరిస్థితుల్లోనూ ఉమ్మడి ప్రణాళికలు రచించడం, కార్యాచరణ అమలు, యుద్ధ నైపుణ్యాలు వంటి వాటిపై రెండు దేశాల సైన్యాలు ప్రధానంగా దృష్టి సారినాయని అన్నారు. **ఆధునిక సాంకేతికతపై ప్రత్యేకంగా ఫోకస్** యుద్ధ అభ్యాస్? 2026 విన్యాసాల్లో ఈసారి ఆధునిక సాంకేతికతపై ప్రత్యేకంగా దృష్టి సారిస్తున్నారు. నిఘా, శత్రువుల కదలికలను కనిపెట్టి ఆపరేషన్ కోసం దృష్టి కేంద్రీకరిస్తున్నారు. రాజస్థాన్‌లోని మహాజన్ ఫీల్డ్ షైరింగ్ రేంజ్‌లో ఆధునిక ఆయుధ వ్యవస్థల ప్రదర్శన జరగనుంది. ఆ కార్యక్రమంలో అభివృద్ధి చెందుతున్న సైనిక అవసరాలు,

రూ.2,000 వరకు యూపీఐ చెల్లింపులపై బ్యాంక్ ఛార్జీలు ఉండవు

న్యూఢిల్లీ : యూపీఐ వినియోగదారులకు కేంద్ర ప్రభుత్వం కీలక స్పృశత ఇచ్చింది. రూ.2,000 వరకు జరిగే యూనిఫైడ్ పేమెంట్స్ ఇంటర్‌ఫేస్ లావాదేవీలపై బ్యాంకులు ఎలాంటి ఛార్జీలు విధించకూడదని ప్రభుత్వం స్పష్టం చేసింది. అలాగే రూ.2,000 వరకు ఖీటీఖజీవ్ డెబిట్ కార్డుల ద్వారా జరిగే చెల్లింపులపైనా బ్యాంకులు ఛార్జీలు వసూలు చేయడానికి వీలు లేదని పేర్కొంది.కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ తాజాగా జారీ చేసిన గజెట్ నోటిఫికేషన్‌లో ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేసింది. ఖజీవఎవనిబి జీనీల రావబిలిత్రివఎవనిబి రావబివఎవబి రంఖాబి కిలద నిబంధనల్లో మార్పులు చేస్తూ ఈ లావాదేవీలను జారీ చేశారు.రూ.2,000 వరకు యూపీఐ రూపీ డెబిట్ కార్డు ద్వారా చెల్లింపులు చేసే వ్యక్తుల నుంచి బ్యాంకులు, సిస్టమ్ ప్రొవైడర్లు ఎలాంటి ప్రత్యక్ష లేదా పరోక్ష ఛార్జీలు వసూలు చేయకూడదని ప్రభుత్వం తెలిపింది. చెల్లింపు చేసే వ్యక్తితో పాటు చెల్లింపు స్వీకరించే వ్యక్తిపై కూడా ఇలాంటి ఛార్జీలు విధించకూడదని స్పష్టం చేసింది.ఈ లావాదేవీలను ప్రభుత్వం అధికారికంగా “ఎలక్ట్రానిక్ మోడ్ ఆఫ్ పేమెంట్”గా వర్గీకరించింది. చెల్లింపులపై ఛార్జీలు విధించే అవకాశం ఉండంటూ చర్చ జరుగుతున్న నేపథ్యంలో కేంద్రం ఈ స్పృశత ఇచ్చింది. వినియోగదారులు యూపీఐ ద్వారా చెల్లింపులు

నిలబెట్టడానికి ఈ విషయంలో భారత ప్రభుత్వంతో కలిసి పనిచేస్తామని మెటా అధికార ప్రతినిధి వెల్లడించారు. డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫామ్‌లపై పిల్లల్ని రక్షించడం తమకు అత్యంత ప్రాధాన్యమైన అంశమని తెలిపారు. కేంద్ర హోం శాఖ పరిధిలోని ఇండియన్ సైబర్ క్రైమ్ కోఆర్డినేషన్ సెంటర్ (14జ) నిర్వహిస్తున్నటువంటి సైబర్ క్రైమ్ పోర్టల్‌కు చిన్నారుల భద్రతకు సంబంధించిన కేసుల్ని నేరుగా నివేదించేందుకు మెటా అంగీకరించింది.

ఇప్పటివరకు ఇలాంటి చైల్డ్ సేఫ్టీకి సంబంధించిన కేసుల్ని మెటా అమెరికాకు చెందిన నేషనల్ సెంటర్ ఫర్ మిస్సింగ్ అండ్ ఎక్స్‌ప్లోయిటెడ్ చిల్డ్రెన్ సంస్థకు రిపోర్ట్ చేసింది. ఇప్పుడు భారత్‌లోని చట్టాలకు అనుగుణంగా ఇక్కడ భారతీయ పోర్టల్‌కే సమాచారం ఇవ్వేందుకు ఒప్పుకుంది. అయితే ఇక్కడ భారతదేశంలో చట్ట అమలు సంస్థలకు నేరుగా రిపోర్ట్ చేసేందుకు అంగీకరించిన తొలి గ్లోబల్ టెక్ దిగ్గజం మెటానే కావడం విశేషం.

నిబంధనలు పాటించకపోతే అంతే సంగతులు!

భారత్‌లో ఆన్‌లైన్ భద్రత, చైల్డ్ అబ్యూస్ కంటెంట్,

మిలిటరీ టెక్నాలజీకి సంబంధించి ఇరుదేశాల సైనిక నిపుణులు తమ అనుభవాలను వంచుకుంటారు. అదేవిధంగా, జైలో పర్యట ప్రాంత యుద్ధ శిక్షణ, అలాగే మహాజన్‌లో ఫీల్డ్ షైరింగ్ విన్యాసాల ద్వారా రెండు దేశాల సైన్యాలు తమ సన్నద్ధతను పరీక్షించుకుంటున్నాయి. వీటి ద్వారా ప్రతికూల పరిస్థితులలో తమ సామర్థ్యాన్ని అంచనా వేసుకుంటాయి.

‘ఇరుదేశాల సైనికులు కలిసి శిక్షణ పొందుతారు’

మరోవైపు, భారత్?– అమెరికా సంయుక్తంగా నిర్వహిస్తున్న సైనిక విన్యాసాలపై భారత్‌లోని అమెరికా రాయబారి సెర్గియో గేర్రె ఎక్స్ వేదికగా స్పందించారు. “రానున్న రెండు వారాల్లో, అమెరికా, భారత సైనికులు కలిసి శిక్షణ పొందుతారు. ఈ క్రమంలో ఇరుదేశాల సైనికులు తమ నైపుణ్యాలను వంచుకుంటూ, సంస్థితనను పెంచుకుంటారు. అలాగే, ఇరుదేశాల సైనికుల మధ్య సహకారాన్ని మెరుగుపరుచుకుంటారు” అని? పోస్టులో రాసుకొచ్చారు.

పర్యుతా శిక్షణ కోసం అమెరికా సైనికులకు సుపర్ధావకాశం

ఇదిలా ఉండగా, జైలీ ప్రాంతం సముద్ర మట్టానికి అత్యంత

డీప్‌ఫీక్స్‌పై కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటీవల మరింత నిఘాను పెంచింది. నిబంధనలు పాటించకపోతే ఏమూత్రం ఊరుకునేది లేదని హెచ్చరిస్తూ మెటా అంతర్జాతీయ ఉన్నతాధికారులను కొద్ది రోజుల కిందట భారత్‌కు పిలిపించి కేంద్ర ఐటీ మంత్రిత్వ శాఖ విచారించింది. ఇన్‌స్టాగ్రామ్ పెయిడ్ యూడ్స్ ద్వారా చిన్నారుల అక్షీల కంటెంట్‌ను (చైల్డ్ అబ్యూస్ మెటీరియల్) ప్రోత్సహిస్తున్నారని, ప్రచారం చేస్తున్నారన్న వార్తలపై జులైలోనే ప్రభుత్వం మెటాపై తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. తక్షణమే ఆ ప్రకటనలను తొలగించి వివరణ ఇవ్వాలని కూడా ఆదేశించింది. జులై 3న జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్ (నేషనల్ కమిషన్ ఫర్ ప్రొటెక్షన్ ఆఫ్ చైల్డ్ రైట్స్– చీజ్రాజు=) కూడా సుమెటా కింద మెటాకు నోటీసులు జారీ చేసింది. మెటా సమాధానం సంతుష్టికరంగా లేకపోవడంతో పూర్తి స్థాయి విచారణకు ఆదేశించింది. అంతేకాకుండా ఇక్కడ మెటా ఇండియా మేనేజింగ్ డైరెక్టర్, హెడ్‌ను వ్యక్తిగతంగా విచారణకు హాజరుకావాలని సమస్య జారీ చేసింది. ఈ నేపథ్యంలో వారం వ్యవధిలోనే రెండోసారి మెటా ఇండియా అధికారులు బుధవారం రోజు కమిషన్ ఎదుట విచారణకు హాజరయ్యారు.

మక్కాపై డ్రోన్ దాడి యత్నం.. స్పందించిన భారత్

సౌదీ అరేబియాలోని మక్కా

సమీపంలో

చోటుచేసుకున్న డ్రోన్

దాడి యత్నాన్ని భారత్

తీవ్రంగా ఖండించింది.

సౌదీ అరేబియా రక్షణ

దళాలు ఈ దాడిని

సమర్థవంతంగా

తిప్పికొట్టడం పట్ల సంతృప్తి

వ్యక్తం చేస్తూనే, ఆ

ప్రాంతంలో శాంతి

భద్రతలకు విఘాతం

కలిగించే ఇటువంటి చర్యలు ఆందోళనకరమని భారత విదేశాంగ శాఖ బుధవారం ఒక ప్రకటనలో పేర్కొంది. ఈ సందర్భంగా విదేశాంగ శాఖ అధికార ప్రతినిధి రణధీర్ జైన్సాల్ మాట్లాడుతూ, “ప్రపంచవ్యాప్తంగా ముస్లింలకు మక్కా అత్యంత పవిత్రమైన పుణ్యక్షేత్రం. అలాంటి పవిత్ర ప్రదేశాన్ని లక్ష్యంగా చేసుకుని దాడికి యత్నించడం అత్యంత ఆందోళనకరమైన విషయం” అని వ్యాఖ్యానించారు. సౌదీ అరేబియా సార్వభౌమాధికా రానికి భంగం కలిగించేలా, పౌరుల ప్రాణాలకు ముప్పు వాటిల్లేలా సాగుతున్న ఈ దాడులను భారత్ తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తోందని ఆయన స్పష్టం చేశారు. పశ్చిమాసియాలో శాంతి, స్థిరత్వం త్వరితగతినే నెలకొనాలని ఈ సందర్భంగా ఆయన ఆకాంక్షించారు. సెప్టెంబర్ 15వ తేదీ సాయంత్రం హాతీ తిరుగుబాటుదారులు ప్రయోగించిన డ్రోన్‌ను సౌదీ వైమానిక దళాలు ప్రాథమిక దశలోనే గుర్తించాయి. మక్కా నగరంలోని నిషిద్ద గగనతలంలోకి అది ప్రవేశించకముందే గాలిలోనే అడ్డగించి ధ్వంసం చేశాయి. ఈ హేయమైన చర్యను సౌదీ సంక్షిప్త దళాల ప్రతినిధి మేజర్ జనరల్ తుర్కి అల్ ముల్కి తీవ్రంగా పరిగణిస్తూ, ఇదొక ప్రణాళికాబద్ధమైన ఉగ్రవాద చర్యగా అభివర్ణించారు. ఉమ్రా యాత్రికులను భయభ్రాంతులకు గురిచేయడంతో పాటు ముస్లింల మతపరమైన మనోభావాలను దెబ్బతీయడమే లక్ష్యంగా ఈ దాడికి పాల్పడ్డారని ఆయన ఆరోపించారు. రెండు పవిత్ర మసీదుల భద్రత తమకు అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన అంశమని, దీనికి విఘాతం కలిగించే హాతీలపై కఠిన చర్యలు తప్పవని ఆయన హెచ్చరించారు. 2017లో బాలిస్టిక్ క్షిపణితో దాడి చేసిన తర్వాత, మక్కాను లక్ష్యంగా చేసుకోవడం ఇది రెండోసారి అని ఆయన ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేశారు.

లింగ సమానత్వ సూచీలో

131వ స్థానంలో భారత్

న్రీ, పురుష సమానత్వం విషయంలో భారత్ 131వ స్థానంలో నిలిచింది. గతేడాది ఉన్న ర్యాంకునే మళ్లీ ఇండియా నిలుపుకుంది. లింగ సమానత్వంలో వరుసగా 16వ సారి తొలి స్థానంలో ఐస్‌లాండ్ నిలిచింది. ఫిన్‌లాండ్, నార్వే, నమీబియా, యాకే వరుసగా రెండు, మూడు, నాలుగు, ఐదో స్థానాల్లో నిలిచాయి. ప్రపంచంలోని 148 దేశాల్లో లింగ సమానత్వ స్థితిగతుల సమాచారంతో గ్లోబల్ జెండర్ గ్యాప్ ఇండెక్స్- 2026'ను వరల్డ్ ఎకనామిక్ ఫోరమ్ (డబ్ల్యూఈఎఫ్) బుధవారం రిలీజ్ చేసింది. 145 దేశాలున్న ఈ సూచికలో భారత్ కంటే దిగువన కేవలం పపునా న్యూ గినియా, కువైట్, ఒమన్, ఖతార్, తజికిస్తాన్, సౌదీ అరేబియా, ఈజిప్ట్, మొరాకో, మాలి, అల్బీరియా, కాంగో వంటి 14 దేశాలు ఉన్నాయి. డబ్ల్యూఈఎఫ్ విడుదల చేసిన సూచికలో చాడ్ అత్యల్ప ర్యాంకు (145) పొందిన దేశంగా నిలిచింది. ఇరాన్(144), పాకిస్తాన్ (143) ర్యాంకులతో అట్టడుగు జాబితాలో నిలిచాయి.

డబ్ల్యూఈఎఫ్ సూచిక ప్రకారం, 2006లో తొలిసారి తాము తొలిసారి విడుదల చేసిన గ్లోబల్ జెండర్ గ్యాప్ ఇండెక్స్‌ను, తాజా సూచికతో పోల్చింది వరల్డ్ ఎకనామిక్ ఫోరమ్. ప్రపంచంలోనే అత్యధిక జనాభా (సుమారు 150 కోట్లు) ఉన్న భారత్‌లో ‘ప్యారిటీ స్కోర్’ 64.5 శాతంగా ఉంది. ఇది ప్రపంచ సగటు కంటే తక్కువ. గతేడాదితో పోలిస్తే భారత్ ‘ప్యారిటీ స్కోర్’ కొద్దిగా మెరుగుపడింది. మొత్తంగా 2006 నుంచి ఇప్పటి వరకు భారత్‌లో లింగ సమానత్వం 4.3 శాతం పాయొంట్లు పెరిగింది. దీనికి ప్రధాన కారణం విద్యా రంగంలో సాధించిన పురోగతి అని వరల్డ్ ఎకనామిక్ ఫోరం అంచనా వేసింది. ఆర్థిక భాగస్వామ్యం, ఉపాధి అవకాశాల్లో భారత్ 41.2 శాతం ప్యారిటీ స్కోర్‌ను సమోదు చేసింది. వృత్తి, సాంకేతిక రంగ కార్మికులు సాధించిన బలమైన పురోగతి కారణంగా ఆయా రంగాల్లో దేశంలో ప్యారిటీ స్కోర్ 2006లో 26.6 శాతం ఉండగా, 2026 నాటికి అది 49.9 శాతానికి చేరింది. రాజకీయ సాధికారత విభాగంలో దేశ ప్యారిటీ స్కోర్ మునుపటి ఏడాది కంటే 0.7 పాయొంట్లు మేర తగ్గింది. భారత ప్రభుత్వంలోని మంత్రి పదవుల్లో మహిళల ప్రాతినిధ్యం 2006లో 2.4 శాతం ఉండగా, అది 2026 నాటికి 5.9 శాతానికి పెరిగింది. 2019లో ఈ విభాగంలో భారత్ అత్యధికంగా 30 శాతం ప్యారిటీ స్కోర్‌ను నమోదు చేసింది. ఆరోగ్య- జీవన స్థితిగతుల విభాగంలోనూ ఈ ఏడాది భారత్ ముగ్గున ప్యారిటీ స్కోర్‌ను సాధించింది.

‘పూర్తి సమానత్వం సాధించడానికి ఇంకా 120 ఏళ్లు పడుతుంది’

2006 నుంచి తాము పర్యవేక్షిస్తున్న దాదాపు ప్రతి ఆర్థిక వ్యవస్థ లింగ సమానత్వంలో పురోగతి సాధించిందని జెనీవాకు చెందిన వరల్డ్ ఎకనామిక్ ఫోరమ్ తెలిపింది. అయితే పూర్తి లింగ సమానత్వం సాధించడానికి ఇంకా 120 ఏళ్లు పడుతుందని అంచనా వేసింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా లింగ అంతరం ఇప్పుడు 69.2 శాతానికి తగ్గిందని, ఇది గతేడాదితో పోలిస్తే 0.4 శాతం పాయొంట్లు ఎక్కువని అభిప్రాయపడింది. ఏదైనా కంపెనీ లేదా సంస్థ ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి (సీఈఓ) పదవులలో మహిళలు 19.1 శాతం మాత్రమే ఉన్నారని చెప్పింది. మహిళలు నిర్వహిస్తున్న ప్రతి 10 మంత్రిత్వ శాఖలలో కేవలం ఒకటి మాత్రమే సరైనదని పేర్కొంది.

ఏఐ రంగంలో కూడా మహిళలు తక్కువే!

అలాగే కృత్రిమ మేధ (ఏఐ) ఇంజనీర్లలో ప్రతి ఐదుగురిలో ఒకరి కంటే తక్కువ మంది మహిళలు ఉన్నారని వరల్డ్ ఎకనామిక్ ఫోరమ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ సాదియా జాహిది తెలిపారు. ఏఐ సంస్థలలో ప్రతి స్థాయిలో మహిళ ప్రాతినిధ్యం తక్కువగా ఉందని పేర్కొన్నారు. ఇరవై సంవత్సరాల డేటా ప్రకారం అన్ని దేశాలు లింగ సమానత్వం సాధించవచ్చని తెలుస్తోందన్నారు. సమానత్వం అనేది వృద్ధికి, పోటీతత్వానికి పునాది అని అభిప్రాయపడ్డారు.

కన్నడ లెజెండ్ అనంత్ నాగ్‌కు

‘దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే’ పురస్కారం

సీనియర్ నటుడు, బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి అనంత్ నాగ్‌కు భారతీయ చలనచిత్ర రంగంలో అత్యున్నత పురస్కారమైన దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డును కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 2024 సంవత్సరానికిగాను.. భారతీయ సినిమాకు ఆయన అందించిన విశేష్ సేవలను గుర్తిస్తూ ఈ ప్రతిష్ఠాత్మక పురస్కారానికి ఎంపిక చేసినట్లు టైెస్ ఇన్ఫర్మేషన్ బ్యూరో (ఓఐబీ) అధికారికంగా వెల్లడించింది. దాదాసాహెబ్ ఫాల్కే అవార్డు ఎంపిక కమిటీ సిఫార్సు మేరకు ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. సెప్టెంబర్ 22న గుజరాత్‌లోని కెవాడియాలో జరగనున్న 72వ జాతీయ చలనచిత్ర పురస్కారాల ప్రధానోత్సవంలో అనంత్ నాగ్ ఈ అవార్డును అందుకోనున్నారు. ఈ సందర్భంగా ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఎక్స్ వేదికగా అనంత్ నాగ్‌కు అభినందనలు తెలిపారు. అదృతమైన నటన, వైవిధ్యమైన పాత్రలతో, ముఖ్యంగా కన్నడ చిత్రసీమలో ఆయన చెరగని ముద్ర వేశారని అనియోధారు. ఈ గౌరవానికి ఆయన అన్ని విధాలా అర్హులని ప్రధాని పేర్కొన్నారు. 1948 సెప్టెంబర్ 4న జన్మించిన అనంత్ నాగ్ (అనంత్ నాగర్‌కట్టె) తన సుదీర్ఘ కెరీర్‌లో 300కు పైగా చిత్రాల్లో నటించారు. వీటిలో 250కి పైగా కన్నడ చిత్రాల్లో ఉన్నారు. ఆయన కన్నడతో పాటు హిందీ, తెలుగు, తమిళం, మరాఠీ, మలయాళం, ఇంగ్లీష్ భాషల్లోనూ తన నటనతో ప్రేక్షకులను మెప్పించారు. వెండితెరపైనే కాకుండా, ఆర్.కె. నారాయణ్ కథల ఆధారంగా దూరదర్శన్‌లో ప్రసారమైన ‘మాల్యదీ డేస్’ సీరియల్‌తో దేశవ్యాప్తంగా గుర్తింపు పొందారు. తన నటనకుగాను ఐదుసార్లు కర్ణాటక రాష్ట్ర చలనచిత్ర పురస్కారాలు అందుకున్న అనంత్ నాగ్‌ను, గత ఏడాది (2025) భారత ప్రభుత్వం దేశంలోని మూడవ అత్యున్నత పౌర పురస్కారమైన పద్మభూషణ్‌తో సత్కరించింది. దశాబ్దాలుగా భారతీయ సినిమాకు ఆయన చేస్తున్న సేవలకు ఫాల్కే అవార్డు సరైన గౌరవమని సినీ ప్రముఖులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

సంపాదకీయం

యూసీసీకి గ్రీన్ సిగ్నలా...

రెడ్ సిగ్నలా

ఉమ్మడి పౌరస్మృతి విషయంలో కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షా కీలక ప్రకటన చేశారు. 2029 లోక్ సభ ఎన్నికలకు ముందే దేశ వ్యాప్తంగా 21 రాష్ట్రాల్లో దీనిని అమలు చేస్తామని అత్యంత కీలక ప్రకటన చేశారు. ముంబైలో ‘సేవా సంకల్ప అభియాన్’ సందర్భంగా మీడియాతో మాట్లాడుతూ ఈ ప్రకటన చేశారు.తాము అనేక రాష్ట్రాల్లో ఉమ్మడి పౌరస్మృతిని ప్రవేశపెట్టామని, 2029 నాటికి ఎన్నీయే అధికారంలో వున్న మొత్తం 21 రాష్ట్రాల్లో యూసీసీని కూడా అమలు చేస్తామన్న నమ్మకం తమకు వుందన్నారు. ఉమ్మడి పౌర స్మృతి అమలుపై కేంద్ర ప్రభుత్వం మరో కీలక అడుగు వేసింది. 2029 సార్వత్రిక ఎన్నికల నాటికి ఎన్నీఏ పాలిత 21 రాష్ట్రాల్లో యూసీసీని అమలు చేయాలన్న లక్ష్యాన్ని కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా ప్రకటించారు. బీజేపీ చిరకాల రాజకీయ అజెండాల్లో ఒకటైన యూసీసీని ఈసారి కేంద్ర చట్టం ద్వారా కాకుండా.. రాష్ట్రాల మార్గంలో ముందుకు తీసుకెళ్లే వ్యూహాన్ని ఎంచుకుంది.యూసీసీపై బీజేపీ చాలా కాలంగా తన వైఖరిని స్పష్టం చేస్తూ వస్తోంది. దేశంలోని పౌరులందరికీ ఒకే విధమైన పౌర చట్టం ఉండాలన్నది ఆ పార్టీ వాదన. అయితే ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల్లో పార్లమెంట్ ద్వారా ఒకేసారి జాతీయ స్థాయి చట్టం తీసుకురావడం కంటే.. రాష్ట్రాల శాసనసభల ద్వారా యూసీసీని విస్తరించడం వ్యూహాత్మక నిర్ణయంగా కనిపిస్తోంది.యూసీసీ పరిధిలోకి వచ్చే వివాహం, విడాకులు, వారసత్వం, దత్తత, కుటుంబ చట్టాలకు సంబంధించిన అంశాలు రాజ్యాంగంలోని ఉమ్మడి జాబితా లో ఉన్నాయి. ఈ అంశాలపై కేంద్రంతో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా చట్టాలు చేసే అవకాశం ఉంది. ఈ రాజ్యాంగ పేసులుబాటను ఉపయోగించుకుని రాష్ట్రాల వారిగా యూసీసీ అమలు చేయాలని బీజేపీ భావిస్తోంది.రాష్ట్రాల స్థాయిలో చట్టాలు తీసుకురావడం వల్ల ఆయా ప్రాంతాల సామాజిక పరిస్థితులు, సంప్రదాయాలు, స్థానిక అవసరాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే అవకాశం ఉంటుందని బీజేపీ భావిస్తోంది. భవిష్యత్లో ఈ రాష్ట్రాల నమూనాలు జాతీయ స్థాయి యూసీసీకి వునాదిగా మరో అవకాశం ఉందనే అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ప్రస్తుతం, ఢిల్లీ, పశ్చిమ బెంగాల్, అస్సాం, ఉత్తరాఖండ్, రాజస్థాన్, మహారాష్ట్ర, బీహార్ మరియు ఉత్తరప్రదేశ్లతో సహా 19 రాష్ట్రాలు మరియు రెండు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో బీజేపీ నేతృత్వంలోని ఎన్డీఏ అధికారంలో ఉంది. ఉత్తరాఖండ్, గుజరాత్ మరియు అస్సాం రాష్ట్రాలు ఇప్పటికే ఉమ్మడి పౌర స్మృతిని అమలు చేయగా, మధ్యప్రదేశ్ దీనికి సంబంధించిన ముసాయిదాను రూపొందించడానికి ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది.అయితే.. కొన్ని రాష్ట్రాల్లో కూటమిగా బీజేపీ అధికారంలో వుంది. ఉదాహరణకు ఏపీని తీసుకుందాం. ఇక్కడ తెలుగుదేశం, జనసేనతో కలిసి కూటమిగా బీజేపీ అధికారాన్ని పంచుకుంటోంది. శంలో తొలిసారిగా ఉత్తరాఖండ్ రాష్ట్రం యూసీసీ చట్టాన్ని అమల్లోకి తీసుకొచ్చింది. 2025 జనవరి నుంచి అమల్లోకి వచ్చిన ఈ చట్టం వివాహం, విడాకులు, వారసత్వం, అన్ని హక్కులు, లివ్ ఇన్ రిలేషన్షిప్ల వంటి అంశాలను పరిధిలోకి తీసుకుంది.తర్వాత గుజరాత్, అసోం, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు యూసీసీ బిల్లులను ఆమోదించాయి. మహారాష్ట్ర, పశ్చిమ బెంగాల్, ఛత్తీస్‌గఢ్ వంటి రాష్ట్రాలు కూడా ఈ దిశగా కసరత్తు ప్రారంభించాయి.ప్రస్తుతం రాష్ట్రాల యూసీసీ చట్టాల్లో ప్రధానంగా వివాహాల తప్పనిసరి నమోదు, విడాకుల నిబంధనలు, వారసత్వ హక్కులు, లివ్ ఇన్ రిలేషన్షిప్ల నమోదు వంటి అంశాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు. కొన్ని రాష్ట్రాలు బహుభారత్యంపై నిబంధనలు, కుటుంబ చట్టాల్లో మార్పులను కూడా ప్రతిపాదిస్తున్నాయి. అయితే అన్ని రాష్ట్రాల్లో యూసీసీ చట్టాలు ఒకే విధంగా ఉండటం లేదు. ఆయా రాష్ట్రాల సామాజిక, సాంస్కృతిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా నిబంధనల్లో తేడాలు ఉన్నాయి.భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 44 దేశవ్యాప్తంగా పౌరులందరికీ ఒకే విధమైన పౌర చట్టాన్ని తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలని సూచిస్తుంది. అయితే ఇది ఆదేశిక సూత్రాల్లో భాగం మాత్రమే కావడంతో నేరుగా అమలు చేయాలైన ప్రాథమిక హక్కు కాదు.అలాగే బీహార్ లో కూడా. అయితే. ప్రాంతీయ పార్టీలు లోకీకత్వం అన్న ఎజెండాతో ముందుకు సాగుతున్నాయి. పుటివరకు తాము ఉమ్మడి పౌర స్మృతిపై ఎలాంటి చర్చ జరపలేదని టీడీపీ ఎంపీ లావు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు తెలిపారు. అవసరమైనప్పుడు దానిని పరిశీలిస్తామని ఆయన వివరించారు. మరోవైపు జనతా డళ్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ సంజయ్ ఝా స్పందిస్తూ.. యూసీసీ అమలుకు ముందు అమిత్ షాను కలిసి చర్చిస్తానని పేర్కొన్నారు. ఆ పార్టీ చీఫ్ నితీష్ కుమార్ గతంలో ఉమ్మడి పౌర స్మృతి విధానానికి మద్దతిచ్చారు. అయితే అన్ని వర్గాలతో చర్చించాకే దాన్ని అమలు చేయాలని చెప్పారు. అలాగే లోక్ జనశక్తి పార్టీ (రామ్ విలాస్) అధ్యక్షుడు చిరాగ్ పాశ్వాన్ కూడా ఇలాంటి వ్యాఖ్యలే చేశారు. వివిధ వర్గాల ప్రయోజనాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, సమగ్ర చర్చలు జరిపాకే యూసీసీపై తమ వైఖరిని వెల్లడిస్తామని తెలిపారు.మరో వైపు కేంద్ర హోం మంత్రి అమిత్ షాకు ఎంఐఎం అధినేత అసదుద్దీన్ ఓవైసీ సవాల్ విసిరారు. 2029 నాటికి ఎన్నీయే పాలిత ప్రాంతాల్లో ఉమ్మడి పౌర స్మృతిని (యూసీసీ) అమలు చేస్తామని అమిత్ షా చేసిన ప్రకటనపై ఓవైసీ తీవ్రంగా స్పందించారు. “మీకు ధైర్యం ఉంటే, ముందుగా గోవాలో యూసీసీని అమలు చేయండి” అని ఆయన వ్యాఖ్యానించారు. భారతదేశం వంటి విభిన్న సంస్కృతులు, విలక్షణ సంప్రదాయాలు కలిగిన దేశంలో అందరికీ ఒకే రకమైన చట్టాన్ని రుద్దడం సాధ్యం కాదని ఓవైసీ అభిప్రాయపడ్డారు. యూసీసీని తీసుకురావడం వల్ల రాజ్యాంగం గిరిజనులు, మైనారిటీలు, ఇతర సామాజిక వర్గాలకు కల్పించిన హక్కులకు, రక్షణకు భంగం వాటిల్లుతుందని ఆయన ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు.కేవలం ఎన్నికల్లో లబ్ధి పొందడం కోసమే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటువంటి సున్నితమైన అంశాలను తెరపైకి తెస్తోందని ఓవైసీ ఆరోపించారు. రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ప్రజల మధ్య విభేదాలు సృష్టిస్తున్నారని మండిపడ్డారు. గోవాలో ఇప్పటికే కాధలికులు, ఇతర వర్గాలకు వ్యక్తిగత చట్టాల్లో మినహాయింపులు ఉన్నాయని గుర్తు చేసిన ఆయన, ఆ మినహాయింపులను తొలగించకుండా దేశవ్యాప్తంగా యూసీసీని ఎలా అమలు చేస్తారని ప్రభుత్వాన్ని నిలదీశారు.యూసీసీ విషయంలో బీజేపీకి ఆ పార్టీలు కలిసిస్తాయా? లేదా.. మెలిక పెడతాయా? అన్నది చూడాలి.

చేరుకోవాల్సిన లక్ష్యంపై స్పష్టత, అందుకు అనుసరించాల్సిన మార్గంపై ఏకాభిప్రాయం సాధించగలిగితే శిఖరాగ్ర సమావేశాలు విజయవంతమవుతాయి. ఆ రెండూ లేకుంటే ఉత్తర లాంఛనప్రాయ సమావేశాలుగా మిగులుతాయి. ఆ కోణంలో శని, ఆదివారాల్లో జరిగిన బ్రిక్స్ శిఖరాగ్ర సదస్సు ఘన విజయం సాధించినట్టు లెక్క. అలాగని ఈ సమావేశాలు సమీప భవిష్యత్తులో బ్రిక్స్ కరెన్సీని తీసుకురావాలని నిర్ణయించలేదు. అలాగే ఎడాపెడా సుంకాలు విధిస్తున్న అమెరికాను నిలదీయలేదు. పశ్చిమాసియా కల్లోలానికి సువ్యవహారణమని వేరెత్తి చూపలేదు. ఈ అంశాల్లో లోక్యం ప్రదర్శిస్తూనే చేయదల్చుకున్నది చేయటంలో బ్రిక్స్ సఫలీకృతమైంది. ఇవి మాత్రమే కాదు... పరస్పరం కలహించుకుంటున్న ఇరాన్, దాని ప్రత్యర్థులు యూఏఈ, సౌదీలను సమావేశాలకు రప్పించగలిగింది. షైగా ఇరాన్, యూఏఈ మధ్య ప్రత్యక్ష చర్చలు జరిగాయి. దక్షిణ చైనా సముద్రం విషయంలో ఖిట్టాలున్న చైనా, ఫిలిప్పీన్స్ కూడా సదస్సుకు హాజరయ్యాయి. భారత్, చైనాల వివాదం సరేసరి. ఇలా పరస్పర విరుద్ధ ప్రయోజనాలు గల దేశాలన్నీ ఒక ఉమ్మడి డిక్టేషన్ ప్రకటించటం చిన్న విషయం కాదు. అతిథేయ దేశంగా భారత్ ప్రత్యేక కృషి ఇందులో కనబడుతుంది. సభ్య దేశాలతో ఓమిగ్గా చర్చించాలి. ఒప్పించాలి. ప్రధాని నరేంద్ర మోడీ, ఆయన టీమ్ ఆ పని చేయగలిగినందుకు అభినందించాలి. ప్రస్తున్నయుద్ధ కాలంలో దక్షిణాగ్ర గోళ దేశాల స్వరం వినిపించటంలో ఏదోమేరకు కృషి చేసిన అలినోద్యమ సంస్థతో బ్రిక్స్ కు పోలికలున్నాయి. కానీ వాటిమధ్య వ్యత్యాసం కూడా ఉంది. అప్పటి ద్విధ్రువ ప్రపంచంలో స్వతంత్రంగా మనగలగటానికి అవసరమైన ఆర్థిక సంపత్తి అలినోద్యమానికి లేదు. బ్రిక్స్ అలా కాదు. అందులో పూర్తి స్థాయి సభ్యత్వంగల 11 దేశాలను చూసినా వాటి ఉమ్మడి దేశీయోత్పత్తి (జీడీపీ) వాటా ప్రపంచ జీడీపీలో 40 శాతం. ప్రపంచ జనాభాలో సగం ఈ దేశాల్లోనే ఉంది. ప్రపంచంలో చైనా రెండో పెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థ. రష్యాపద్ధ అపారమైన చమురు నిక్షేపాలు, ఆయుధ నిల్వలు ఉన్నాయి. మనతోసహా బ్రిక్స్ దేశాలన్నీ ఆర్థికంగా చురుగ్గా ఎదుగుతున్న దేశాలు. బ్రెజిల్ అయితే దక్షిణమెరికా ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో అతి పెద్దది. ఇవన్నీ సమష్టిగా

బీజేపీ రాజకీయాలకు బ్రిక్స్ పాఠం!

‘లోకంలో బలవంతమైనవాడు చెబితే అధర్వం కూడా ధర్మం అవుతుంది. అదే బలహీనుడు చెప్పే ధర్మం ఎంత గొప్పదైనా దాన్ని ఎవరూ అంగీకరించడు’ అని మహాభారతంలో భీష్ముడు కురువంశాధిపతి ద్రౌపది వప్తాసహరణ ఘట్టంలో చెబుతాడు. ‘పాండవులకు జరిగిన అవమానమే భవిష్యత్తులో కౌరవులకు వ్యతిరేకంగా ప్రత్యర్థులందర్నీ ఏకం చేస్తుంది’ అని అదే సభలో విదురుడు హెచ్చరిస్తాడు. ‘బలవంతుడి శక్తి కంటే భయంతో ఏకమైన బలహీనుల కూటమి శక్తివంతమైనది’ అని విదురుడు చెప్పినట్లుగానే పాంచాల, మత్స్య, యాదవ, మగధ, ఛేది, కాశీ, పాండ్య, చోళ, కేకయ తదితర రాజ్యాలన్నీ పాండవుల తరపున ఏకం అవుతాయి. చాణక్యరైన్, ఇటాలియన్ రాజనీతిజ్ఞుడు మాకియవెల్లి అయినా ఇంతకంటే భిన్నంగా ఏమీ ఆలోచించలేదు. న్యూడ్లిలో గతవారం ముగిసిన బ్రిక్స్ శిఖరాగ్ర సమావేశంలో మహాభారతంలోని దౌత్యనీతి ప్రస్ఫురించింది. తాను అత్యంత బలవంతుడి ననుక్కుభిత్ర అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్‌ను వ్యక్తిగతంగా బ్రిక్స్ దేశాలు పైకి పల్లెత్తు మాట అనకుండానే ఆయనకు ఒక స్పష్టమైన సందేశాన్ని పంపించాయి. ఏక పక్ష దౌర్జన్య చర్యలు, వర్తకాన్ని దెబ్బతీసే టారిఫ్ లను న్యూడ్లి డిక్టేషన్ తీవ్రంగా ఖండించింది. బ్రిక్స్ వేదికపై విభిన్న ప్రయోజనాలను ఆశిస్తున్న అనేక దేశాలు ఏకమయ్యేందుకు అవసరమైన వాతావరణాన్ని ట్రంప్ అమెరికాచింతగానే అందించారు. సంక్షుభిత ప్రజాస్వామ్య భారత్, నియంతృత్వ చైనా, రష్యా దేశాలు, అమెరికాతో సన్నిహిత భద్రతా సంబంధాలు ఉన్న గల్ఫ్ దేశాలు, అమెరికా దాడిని ఎదుర్కొంటున్న ఇరాన్.. ఇవన్నీ ఒక వ్యూహాత్మక ప్రాచీనచిక్త దృక్పథాన్ని పంచుకునేందుకు అవకాశాన్ని ట్రంప్ కల్పించారు. అమెరికా అధ్యక్షుడి దాడుడు విధానాల వల్ల ఈ దేశాలన్నీ ఒత్తిడి ఎదుర్కోవడమే ఇందుకు కారణం. డాలర్ ఆధిపత్యాన్ని సవాల్ చేసే దేశాలపై అత్యధిక సుంకాలు విధిస్తామని ట్రంప్ హెచ్చరిచినప్పటికీ బ్రిక్స్ దేశాలు ప్రత్యామ్నాయ చెల్లింపు విధానాలను వెతుక్కునేందుకు ఆయనే దోహదం చేశారు. వాణిజ్యం కోసం, స్థానిక జాతీయ కరెన్సీల వాడకాన్ని న్యూడ్లి డిక్టేషన్ సమర్థించింది. పాశ్చాత్య ఆర్థిక వ్యవస్థలపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించుకునేందుకు ఇవి సభ్య దేశాలకు ఉపకరించాయి. భిన్న రాజకీయ వ్యవస్థలు, భద్రతా ప్రయోజనాలు కలిగిన కూటమి అయినప్పటికీ ఎలాంటి రణగాణ ధ్వనులు లేకుండా బ్రిక్స్ సమావేశంలో అత్యంత సమగ్రమైన, ప్రభావదాయక ఏకగ్రీవ డిక్టేషన్‌ను విడుదల చేయగలగడమే ఆ దేశాల మధ్య ఏర్పడిన ఉమ్మడి అవగాహనకు నిదర్శనం. ప్రస్తుత అంతర్జాతీయ వ్యవస్థ ఏకపక్ష ఆర్థిక ఒత్తిళ్లకు గురవుతోందనే సాధారణ భావనే వీటన్నింటినీ ఒక తాటిపైకి తెచ్చింది. ఈ సదస్సుకు భారత్ నాయకత్వం వహించినందువల్ల సహజంగానే రెండు రోజుల పాటు జరిగిన సదస్సుకు ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోడీ కేంద్ర బిందువుగా నిలిచారు. భారత్ ప్రస్తుత పరిస్థితి కత్తి మీద సాము లాంటిది. పలు వైరుధ్యాలతో కూడిన సంబంధాలను ఏకకాలంలో సమన్వయం చేసేందుకు భారత్ ప్రయత్నించాల్సి వచ్చింది. చైనాతో సరిహద్దు ఘర్షణలు, ఆర్థిక ఆధిపత్యం నేపథ్యంలో ఆ దేశాధినేతతో సుహృద్భావ వాతావరణంలో చర్చించడం, రష్యాతో వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యాన్ని కొనసాగించడం, సంక్షుభిత పశ్చిమాసియాలో ఇరాన్‌తో చర్చలు

దక్షిణాగ్ర గోళ దేశాలను ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా ప్రభావితం చేయగల స్థితిలో ఉన్నాయి. ఇన్ని అనుకూలాంశాలున్నా అమెరికాపై నేరుగా ధికార స్వరం వినిపించనప్పుడు ప్రయోజనమేమిటన్న సందేహం వస్తుంది. ఆ ప్రక్రియ క్రమబద్ధంగా సాగాలి. భద్రతా మండలి, ఐఎంఎఫ్, ప్రపంచబ్యాంకు తదితర సంస్థల్లో వర్తమాన దేశాలకు మరింత మెరుగైన చోటియాలని బ్రిక్స్ కోరుతోంది. కానీ అది అమెరికా ఆధిపత్యాన్ని ప్రశ్నించే డిమాండ్‌గా మారకుండా సదస్సు జాగ్రత్తపడింది. డాలర్ వాడకాన్ని క్రమేపీ తగ్గించుకునే ప్రక్రియలోనూ అదే ఎత్తుగడ పాటించింది. ఆ దిశగా అడుగులేస్తే బ్రిక్స్ దేశాలపై వంద శాతం సుంకాలు విధిస్తామని అమెరికా అధ్యక్షుడిగా ప్రమాణం చేయటానికి ముందే 2024 డిసెంబర్‌లో డోనాల్డ్ ట్రంప్ హెచ్చరించారు. ఆ బెదిరింపుల్ని ఆయన అడపా దడపా కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. అంతర్జాతీయ కరెన్సీగా డాలర్ ఉనికిలో లేకుంటే ఆ దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ కుప్పకూలుతుంది మరి!

అందుకే కావచ్చు... ఆ విషయంలో బ్రిక్స్ సందయమనం పాటించింది. అది వేరే రూపంలో ఇప్పటికే అమలవుతోంది. చైనా, రష్యా 90 శాతం ధ్వైపాక్షిక వాణిజ్యాన్ని తమ తమ కరెన్సీల్లో జరుపుకొంటున్నాయి. రష్యా చమురు విక్రయాలకు మన దేశం రూపా యిల్లో చెల్లిందింది. డాలర్ రద్దు చేయకుండానే దాని వాడకాన్ని తగ్గించటం బ్రిక్స్ దేశాలు ఎంచుకున్న పద్ధతి. ఐఎంఎఫ్ డేటా ప్రకారం ఇప్పటికీ ప్రపంచ విదేశీ మారకద్రవ్య నిల్వల్లో డాలర్ వాటా 56.77 శాతం. యూరో కరెన్సీ వాటా 20.25 శాతం. చైనా కరెన్సీ రెన్మిన్బీ(ఆర్ఎంబీ) వాటా కేవలం 1.95 శాతం. డాలర్ నిల్వలు పుష్కలంగా ఉన్న చైనా మరో కరెన్సీని వినియోగించాలనుకున్నా దానికే సప్తం. మనకూ ఆ సమస్యవున్నా, అమెరికా ఆధిపత్యం స్థానంలో చైనాను అంగీకరించటానికి సిద్ధపడలేం. ఈ బహుళ ద్రువ ప్రపంచంలో ఎవరి జాగ్రత్తలు వారివి. ఈ దశలో అస్పష్టతతోచైనా బ్రిక్స్ ఉమ్మడి ప్రకటన వెలువరించటం దానికదే ఘన విజయం.

జరపడం, అభివృద్ధి చెందిన దేశాల గళంగా, గ్లోబల్ సౌత్ నేతగా అవతరించేందుకు ప్రయత్నించడం ఇందులో ముఖ్యమైనవి. అంతేకాదు, రష్యాతో రక్షణ, ఇంధన రంగ సహకారాన్ని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ వదులుకోబోమని భారత్ స్పష్టం చేసింది. పాశ్చాత్య కూటములతో చేతులు కలుపుతూనే, సంప్రదాయ విరులును విస్మరించబోమనే వ్యూహాత్మక స్వయంప్రతిపత్తిని ప్రకటించింది. అదే సమయంలో, భారత ప్రధానమంత్రి నరేంద్ర మోడీ న్యూడ్లి సదస్సులో ఒక సున్నితమైన దౌత్య వ్యూహాన్ని అవలంబించారు. పశ్చిమ దేశాలను తిరస్కరించడం పూర్తిగా తమ వ్యూహం కాదని, ఆ దేశాలతో సంబంధాలు కొనసాగిస్తూనే అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల ప్రయోజనాలను ఏకకాలంలో కాపాడుకోవాలన్నదే భారత్ వైఖరి అని ఆయన స్పష్టం చేశారు. అమెరికా ఒత్తిడి, చైనా ఆధిపత్యం మధ్య భారత్ తనను తాను ఒక ఆచరణాత్మక ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రదర్శించుకోవడానికి ప్రయత్నించింది. అదే సమయంలో, వాషింగ్టన్ ఎంత గట్టిగా ఒత్తిడి తెచ్చినా, దానిపై ఆధారపడకుండా యంత్రాంగాలను అభివృద్ధి చేయగలమని చెప్పగలగడమే ఈ బ్రిక్స్ సమావేశాల ప్రత్యేకత. చైనా అధ్యక్షుడు షీ జిన్ పింగ్ ఈ సదస్సులో చేసిన ప్రసంగం అత్యంత శక్తివంతమైనది. ‘నియమాల లేని ప్రపంచం అంటే ట్రాక్విక్ సిగ్నల్స్ లేని కూడలి వంటిది. అంతర్జాతీయ నియమాలను అన్ని దేశాల భాగస్వామ్యంతోనే, అందరికీ ఒకే విధంగా ఉండేలా రూపొందించాలి. బలవంతుడిదే న్యాయం అనే సిద్ధాంతానికి అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల్లో ఎలాంటి స్థానం ఉండకూడదు. ప్రపంచ దక్షిణ దేశాలు అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల్లో చట్టబద్ధ పాలనను (రూల్ ఆఫ్ లా) సమష్టిగా పరిరక్షించాలి’ అని జిన్ పింగ్ అన్నారు. బహుళ ద్రువ ప్రపంచం అనే దాన్ని ఎవరూ మార్చలేరని, ప్రపంచాన్ని తమకోసం సుందరపరచగా, ఇతరులకు కీకారణ్యలుగా మార్చేందుకు చేసే ప్రయత్నాలు చెల్లవని రష్యా అధ్యక్షుడు పుతీన్ ప్రకటించారు. జారిపోతున్న తమ నాయకత్వాన్ని కాపాడుకోవడానికి పాత నేతలు కొందరు ఆంక్షలు, అడ్డంకులు సృష్టిస్తున్నారని, కానీ ఇవి ప్రత్యామ్నాయ, స్వతంత్ర వాణిజ్య మార్గాలను వేగవంతం చేస్తున్నాయని ఆయన అన్నారు. ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోడీ ప్రసంగంలోనూ బలమైన వ్యాఖ్యలు లేకపోలేదు. ‘మనం నిబంధనలను పాటించేవారిగా (రూల్-బేకర్స్) కాకుండా, నిబంధనలను నిర్దేశించేవారిగా (రూల్-ఓపర్స్) ఎదగాల్సిన అవసరం ఉంది’ అని మోడీ చెప్పారు. టెక్నాలజీని, కీలక ఖనిజాలను ఆయుధాలుగా వాడుకోవడమే ఆయన హెచ్చరించారు. బ్రిక్స్ సదస్సులో అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైనది ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోడీ, చైనా అధ్యక్షుడు షీ జిన్ పింగ్ మధ్య దాదాపు 45 నిమిషాల పాటు ధ్వైపాక్షిక సమావేశం. వ్యూహాత్మక భేదాభిప్రాయాలు ఉన్నప్పటికీ పరస్పర ఆర్థిక ప్రయోజనాలకోసం పనిచేసేందుకు వారు సిద్ధంగా ఉన్నారన్న

సంకేతాలు వెలువడ్డాయి. గల్ఫాన్ ఘర్షణల చేరు జ్ఞాపకాలను మరిచి, వాస్తవాధీన రేఖ వద్ద శాంతిని నెలకొల్పేందుకు, ఆర్థిక, దౌత్య మార్గాలను పునరుద్ధరించేందుకు భారత్ సుముఖత చూపింది. ఈ ఘట్టం ఏ పరిణామాల్ని సూచిస్తోంది? చైనాతో కొన్ని దశాబ్దాలుగా నెలకొన్న శతృత్వ వాతావరణం మారనుందా? భారత్-- చైనా సంబంధాల పునరుద్ధరణ అనేది దౌత్యపరమైన విజయానికంటే వ్యూహాత్మక రాజీని సూచిస్తోందా? అని కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రశ్నించింది. రాజీ అనడం కన్నా ప్రస్తుత అల్లకల్లోల అంతర్జాతీయ వాతావరణంలో అదేక చాదిత్రక అవసరం కూడా కావచ్చని మరికొందరు భావిస్తున్నారు. ఈ సమావేశంలో భారత్, చైనాల మధ్య అత్యంత ముఖ్యమైన ఏకాభిప్రాయం ఏర్పడిందని, వ్యూహాత్మక, దీర్ఘకాలిక, దిశానిర్దేశం చేసే అంశాలపై ఇరువురు నేతలు స్పష్టమైన, తోటైన చర్చలు జరిపారని చైనా విదేశాంగ మంత్రి, కమ్యూనిస్టు పార్టీ పొలిటిబ్యూరో సభ్యుడు వాంగ్ యీ అనడం విస్మరించదగిన విషయం కాదు. బ్రిక్స్ సమావేశాలు మారుతున్న ప్రపంచ వ్యవస్థను, అంతర్జాతీయ సంబంధాల మార్పును సూచిస్తున్నాయని అమెరికన్ మీడియా వ్యాఖ్యానించింది. అమెరికాతో ఉద్రిక్తతలు ఉన్న ఇరాన్‌కు బ్రిక్స్‌లో ప్రముఖ స్థానం లభించడం గ్లోబల్ ఆర్డర్‌లో మారుతున్న సమీకరణాలకు అద్దం పడుతోందని అమెరికా పత్రికలు ప్రత్యేకంగా విశ్లేషించాయి. అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్ అనుసరించిన సుంకాల విధానాలే అంతర్గతంగా గణనీయమైన భేదాభిప్రాయాలు ఉన్న దేశాలను ఒకచోటకు చేర్చే అనుసంధానంగా (బ్రెండింగ్ ఏజెంట్) పనిచేయాలని అమెరికన్ మీడియా భావించింది. నిశితంగా విశ్లేషించాలంటే అమెరికాదే బ్రిక్స్ కు సానుకూల పవనాలను (టెయిల్ విండ్) సృష్టించింది. వాషింగ్టన్ విధానాలు, అంతర్జాతీయ సంబంధాలు శాశ్వతంగా ఇలాగే ఉంటాయని చెప్పలేం. బహుళ ద్రువ ప్రపంచంగా మారేందుకు, భద్రతా మండలి, ఐఎంఎఫ్, ప్రపంచ బ్యాంకు తీరుతెన్నుల్లో మార్పులు ఏర్పడేందుకు సమయం అసన్నమైందని, లేకపోతే బ్రిక్స్ మరింత బలమైన ప్రత్యామ్నాయ వ్యవస్థగా మారుతుందని చెప్పేందుకు ఆస్కారం ఏర్పడింది. దేశ రాజకీయాల్లో కూడా తమ వ్యవహారశైలే ప్రత్యర్థుల బలాబలాలును నిర్ణయిస్తుందని బ్రిక్స్ సదస్సు నేపథ్యంలో పాలక పక్షం నేతలు గ్రహించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. ట్రంప్ ధాటితో పలు దేశాలు ఏకమైన్నట్లు గడచిన కొన్ని సంవత్సరాలుగా ప్రధానమంత్రి మోడీ, ఆయన కుడిభుజం అమిత్ షా ధాటికి తట్టుకోలేక ప్రతర్ధి శక్తులన్నీ ఏకమయ్యేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. తాజాగా ఉమ్మడి పౌరస్మృతిపై ఎన్నీఏ మిత్రపక్షాలు కూడా అసమ్మతి ప్రకటిస్తున్నాయి. తన 25 సంవత్సరాల పాలన పూర్తయిన సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని తన పుట్టిన రోజు సెప్టెంబర్ 17 నుంచి సేవా సంకల్ప అభియాన్ జరుపుకోవాలని ఎన్నీఏ పార్టీలను నిర్దేశిస్తున్న మోడీ వైఖరిలో బ్రిక్స్ అనుభవం తర్వాతచైనా మార్పు వస్తుందా? చెప్పలేం.

